

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
NOEL CUSCHIERI**

Seduta ta' l-1 ta' Frar, 2013

Citazzjoni Numru. 656/2003

Kawza fil-lista: 24

**A B C
vs
D C**

Il-Qorti,

Rat l-att tac-citazzjoni li permezz tieghu l-attrici, inter alia, ippremetta: li l-partijiet izzewgu fis-17 ta' Mejju 1986, u minn dan iz-zwieg twieldu tlett itfal, E, F u G; li l-attrici giet awtorizzata tipprocedi b'dina l-kawza mill-Onorabbli Sekond' Awla tal-Qorti Civili permezz ta' digriet datat 28 ta' Mejju 2002; li l-hajja konjugali m' ghadhiex aktar possibbli minhabba tortijiet attribwibbli lill-konvenut konsistenti f' adulterju, sevizzi, ingurji gravi, theddid, vjolenza morali u minhabba inkompatibilita ta' karattru

Kopja Informali ta' Sentenza

ghalhekk l-attrici qed titlob li din il-Qorti: [1] tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet; [2] tafda l-kura u l-kustodja ta' l-ulied minuri E, F u G lill-attrici; [3] tordna lill-konvenut ihallas retta alimentarja ghall-attrici u ghat-tlett ulied minuri; [4] tikundanna lill-konvenut sabiex ihallas tali retti alimentarja; [5] tillikwida l-komunjoni ta' l-akkwisti tal-partijiet u tiddikjarha xolta okkorrendo bl-opra ta' perit nominand; [6] tordna lill-konvenut johrog mid-dar matrimonjali.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet li biha l-konvenut, in sostanza, eccepjet: li jaqbel illi ghandha tigi ppronunzjata s-separazzjoni personali bejn il-partijiet; li t-tort tat-tkisser taz-zwieg jirrisjedi esklussivament fuq l-attrici stante eccessi, sevizzi u ngurji gravi u adulterju da parti ta' l-istess attrici; illi l-bint minuri Eh ghandha tistema' mill-Qorti stante l-fatt li hija ghandha aktar minn erbatax-il sena u ghandhom jigu kkunsiderati x-xewqat tat-tfal u l-ahjar interess taghhom; illi kemm il-garaxx li jinsab adjacent mad-dar matrimonjali u li fih jinzamm ix-xarabank li jahdem bih il-konvenut kif ukoll id-dar matrimonjali huma propjeta' parafernali ta' l-istess konvenut; illi fir-rigward ghall-manteniment ghall-attrici, hija f'sahhitha u kapaci tahdem sabiex tmantni lilha nnifsha; illi l-konvenut jopponi ghat-talbiet l-ohra stante l-fatt li z-zwieg tfarrak tort unikament ta' l-attrici.

Rat ir-rapport tal-Perit legali l-Avukat Dottor Christine Bellizzi; [Vol. 4 – fols. 823 et seq.]

Rat ir-rapport tal-Haddiema Socjali E Camilleri [Vol. 1 – fols. 253 et seq.] kif ukoll in-nota fir-rigward ta' zviluppi fl-istess rapport ta' Joanne Buhagiar Fiott [Vol. 1 fols. 241 et seq.]

Rat ir-rapport ta' l-Avukat tat-Tfal l-Avukat Dottor Stephanie Galea; [Vol.3 – fols.705 et seq];

Rat l-atti kollha tal-kawza, inkluzi d-dikjarazzjonijiet guramentati, il-listi tax-xhieda, u l-affidavits tal-partijiet;

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet maghmula mill-partijiet;

Kopja Informali ta' Sentenza

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Ikkunsidrat;

L-Azzjoni

Illi permezz ta' l-azzjoni odjerna l-attrici qed titlob li din il-Qorti tiddikjara s-separazzjoni personali bejn il-partijiet, stante li z-zwieg taghhom tkisser irrimedjabbilment tort tal-konvenut minhabba adulterju, sevizzi, ingurji gravi, theddid, vjolenza morali fit-termini tal-artikoli 38 u 40 tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta, kif ukoll minhabba inkompatibiltà ta' karattru; kif ukoll sabiex din il-Qorti tirregola l-effetti konsegwenzjali ghas-separazzjoni.

Minn naha tieghu l-konvenut jattribwixxi t-tort tal-firda esklussivament lill-attrici, u jghid li z-zwieg tkisser irrimedjabbilment minhabba r-ragunijiet imputabbli lill-attrici fit-termini ta' l-artikoli fuq citati

Separazzjoni Personali

Illi l-partijiet izzewgu fis-17 ta' Mejju 1986 u minn dan iz-zwieg ghandhom tlett itfal, E, F u G li illum wahda minnhom biss u cjoe G ghada minorenni.

L-attrici tghid li hija kellha problemi ma' zewgha kmieni fiz-zwieg taghhom fil-fatt meta kellhom lill-ewwel wild E Tghid li l-konvenut kien *"jikkritikani, jghajjarni ghall kull haga ta' xejn u jcekkieni hafna quddiem l-genituri tieghi u ohti... kien anke jerfa' idejh fuqi, quddiem ommi, missieri u ohti Rita...kien jgieghlni jkolli x'naqsam mieghu irrid u ma riedx"*¹. Dina s-sitwazzjoni, skond l-attrici, komplet tmur ghall-aghhar meta marru jghixu fid-dar taghhom fejn il-konvenut sar aktar aggressiv u l-vjolenza komplet tikber. Kisser anke bibien tad-dar, u gera wara t-tifel minuri b'zappuna. Fost il-hafna incidenti li ssemmi l-attrici, hija tghid li sa kien wasal biex il-konvenut ried joqtolha permezz t'arma tan-nar u tefalha kantun fuq in-naha tas-sewwieq tal-karozza taghha.

¹ Fol. 48 tal-process.

L-attrici tghid li dawn l-incidenti kienu jinqalghu anke quddiem it-tfal minuri tal-partijiet, u wassluha sabiex tmur dar Merhba Bik ma' wlied il-partijiet pero regghet lura d-dar meta l-haddiema socjali nformawha li biex tibqa' hemm it-tfal kellhom imorru f'istituti differenti, fil-frattemp il-konvenut kien mar ghand ommu u eventwalment gie ordnat johrog mid-dar matrimonjali.

L-attrici ssostni li zewgha, il-konvenut, kellu relazzjonijiet ma' nisa ohra u ken jghidilha "*biex nara d-differenza bejnek u ohrajn... int mintiex kapacci daqs nisa ohrajn*"².

Il-konvenut issostni li l-problemi bejn il-partijiet bdew mill-bidu meta marru jghixu ghand il-genituri ta' l-attrici u dan peress li l-attrici kienet tiggieled hafna mal-familja taghha tant li fl-ahhar telqu mid-dar tal-genituri tal-konvenuta u marru jghixu f'dar ohra sakemm inbniet id-dar taghhom. Il-konvenut jghid li l-problemi taghhom kienu ta' natura finanzjarja peress li l-attrici riedet l-ghamara tad-dar mill-ewwel.

Huwa jispjega hekk dwar il-komportament ta' l-attrici li "*kienet tintefa' gos-sodda tara t-television u tixrob il-whisky jew il-maskta u torqod u ma kenitx qed tiehu hsieb it-tfal. Kienet iccempilli waqt li kont inkun fuq ix-xoghol u tghidli biex nigi niehu hsieb it-tfal jiena. Jiena kont nitlaq minn fejn kont inkun u mmur id-dar u nsib it-tfal jilaghbu fl-art u A B fis-sodda u kien ikolli nbiddlilom in-nappies jiena u anke nitmaghhom jien billi ma kenitx qed issajjar*"³. Il-konvenut jghid li f'cirkostanza minnhom l-attrici ghamlet xahrejn fis-sodda u ma reditx tqum, huwa jsostni li martu kellha *breakdown* kbir.

Kien hemm drabi fejn il-konvenut jghid li mar ghand ommu ghal xi granet minhabba episodji ta' vjolenza da parti ta' l-attrici. Episodju li jsemmi l-konvenut kien ta' meta l-attrici qaflet lit-tfal barra fil-bitha waqt il-maltemp libsien biss hwejjeg ta' taht u dan minhabba l-fatt li ma rieditx lill-

² Fol. 49 tal-process.

³ Fol. 588 tal-procces.

konvenut johrog mid-dar, kien hemm ukoll darb'ohra meta l-attrici tefghet it-tfal barra mid-dar. Il-konvenut jghid li martu kienet severa mat-tfal u gieli baghtithom ghand innanniet wahedhom fejn kellhom jaqsmu triq traffikuza.

Iz-zewg partijiet isemmu hafna incidenti li graw bejniethom fejn gieli l-verzjoni tal-partijiet dwar l-istess episodju jkun totalment oppost u differenti minn wiehed ghall-iehor.

Konsiderazzjonijiet tal-Qorti

Illi din il-Qorti hi tal-fehema li z-zwieg bejn il-partijiet tkisser irrimedjabbilment, principalment tort tal-agir aggressiv tal-konvenut fil-konfront ta' martu l-attrici, u sekondarjament tort wkoll tal-attrici li kienet tabbuza mix-xorb alkoholiku, bir-rizultat li kienet titraskura lit-tfal. Dan il-komportament taz-zewg partijiet, ezercitat fuq bazi abittwali u ripetut, jikkostitwixxi sevizzi fit-termini ta' l-Artikolu 40 fuq citat.

Jigi osservat in propozitu ghall-allegazzjoni tal-konvenut li martu kellha breakdown kbir, li jekk dan kien minnu, allura l-obbligu tieghu fil-ligi kien li jassisti lil martu u mhux li jerfa' idejh fuqha.

Inoltre, z-zewg partijiet huma hatja ta' ngurja gravi, fit-termini tal-artikolu msemmi, fil-konfront ta' xulxin kif spjegat mill-perit legali fir-relazzjoni taghha, meta dawna dahhlu fi hbiberiji specjali ma' terzi persuni tas-sess oppost. Dan il-komportament, anke tal-attrici, ghandhu fil-fehema tal-Qorti jattira fil-konfront taz-zewg partijiet is-sanzjonijiet kontemplati fl-Artikolu 48 tal-Kap.16.

Kura u Kustodja

Illi fil-mori tal-kawza tnejn mit-tlett minuri lahqu l-eta' maggiorenni u ghalhekk dina l-Qorti ser tillimita li titratta biss fir-rigward tal-minuri G⁴.

Illi fir-rapport taghha l-Avukat tat-Tfal⁵ tghid li hija "*tara li m'hemmx relazzjoni tajba bejn it-tfal u ommhom. It-tfal*

⁴ E twieldet fid-19 t'Awissu 1987, F twieled fit-3 ta' Novembru 1991 u G twieled fit-18 ta' Jannar 1996.

⁵ Fols. 705 et seq. tal-process.

*ghaddew minn esperjenzi koroh minhabba f'omhom u ma jixtiqux li jzommu kuntatt maghha... jixtiequ li jibqghu ma' misserihom ghalkemm jammettu li jkunu aktar komdi kieku jistghu jghixu fid-dar matrimonjali ma' missierhom*⁶. Ghalhekk fil-konkluzzjonijiet taghha l-Avukat tat-Tfal tghid li l-minuri ghandhom jghixu ma' missierhom.

Illi f' dan ir-rigward il-Qorti taghamel referenza ghall-kontenut tas-sezzjoni ntestata mill-perit legali **“Kura u Kustodja tal-Minuri”** fil-pagni 13 u 18 tar-relazzjoni, u taddottah fl-intier tieghu.

Ghaldaqstant tordna li l-kura u l-kustodja tat-tifla minuri G tigi fdata f'idejn il-konvenut, filwaqt li l-access tal-omm ikun wiehed konkordat bejnha u bejn it-tifla minuri.

Manteniment

Partijiet

Illi f' dan ir-rigward il-Qorti taghamel referenza ghall-kontenut tas-sezzjoni ntestata mill-perit legali **“Manteniment ghall-konjugi.”** fil-pagni 18 u 19 tar-relazzjoni, taddottah fl-intier tieghu u li kopja tieghu qed tigi annessa mal-gudizzju odjern sabiex tiffirma parti integrali mill-istess [Appendici A – Vol.III fols.841 u 843].

Ghalhekk il-Qorti tordna li l-ebda manteniment m'ghandu jghaddi bejn il-partijiet stante l-fatt li huma t-tnejn ddekadew mid-dritt taghhom rispettiv li jircievu tali manteniment ghar-ragunijiet kif spjegati hawn aktar `il fuq.

Minuri

Illi f' dan ir-rigward il-Qorti taghamel referenza ghall-kontenut tas-sezzjoni ntestata mill-perit legali **“Manteniment ghall-minuri.”** fil-pagni 19 u 20 tar-relazzjoni, u taddottah fl-intier tieghu u li ghandhom jigu annessi mal-gudizzju odjern

Illi ghalhekk l-attrici hija ordnat li thallas lill-konvenut s-somma ta' mija u hamsin ewro [€150] fix-xahar bhala l-kontribut taghha ghall-manteniment tat-tifla minuri'. Dan

⁶ Fol. 705 tal-process.

il-manteniment ghandu jkompli jizdied kull sena skond l-gholi tal-hajja kif murija fl-indici tal-gvern - l-ispejjez edukattivi, u dawk ta' sahha li huma ta' natura straodrinarja, ghandhom jinqassmu wgwalmart bejn il-partijiet.

Komunjoni ta' l-Akkwisti

Illi l-Qorti taqbel mal-konsiderazzjonijiet maghmula, u mal-konkluzjonijiet raggjunti mill-perit legali fir-relazzjoni taghha, u taddotta l-kontenut tal-pagni numri 21 sa 34 tar-relazzjoni peritali, li kopja taghom qed tigi annessa mal-gudizzju odjern sabiex tiffirma parti ntegrali mill-istess [Appendici B – Vol.III fols.844 sa 857]

Izda tirrileva li s-somma ndikata fil-pagna 34 tar-rapport peritali⁷ u li ghadha pendent bhala bilanc tas-self maghmul permezz ta' l-iskrittura ghandu jkun ta' Lm450, u mhux Lm350.

Inoltre, il-Qorti tosserva li l-ammont komplessiv ta' flus rapprezentanti c-children's allowance li l-attrici rceviet minghand id-dipartiment tas-sigurta' socjali mis-17 ta' Marzu 2008 'il quddiem kellu jkun dovut lill-konvenut D C u mhux lill-attrici A B C, stante li minn dik id-data 'il quddiem il-minuri G marret tghix mal-missier.⁸

Konformament mal-imsemmi rapport, tordna li l-assi hemm indikati jigu mibjugha kif indikat fir-rapport B' mod partikolari tordna li d-dar matrimonjali, garaxx u l-art biswit id-dar matrimonjali ghandhom jinbighu fuq is-suq hieles fi zmien sena, u fin-nuqqas jinbighu bis-subbasta. Ir-rikavat nett, wara li l-attrici tinghata l-kumpens ta' €19,983.69 rapprezentanti fondi parafernali zburzati minnha nieqes €6,837.40 rapprezentanti nofs id-differenza bejn l-ammont mizmum fil-kont intestati lill-konvenut u l-ammonti kollha li hija zbankat, jinqasam hekk: in kwantu ghal 41% jinqassmu wgwalmart bejn il-partijiet u in kwantu ghal 59% jithallas lill-konvenut.

⁷ Fol. 857 tal-process.

⁸ Fol.889

Kopja Informali ta' Sentenza

Konformament mal-konkluzjoni tal-perit legali, l-attrici qed tigi awtorizzata tghix fid-dar matrimonjali ad eskluzzjoni tal-konvenut sa massimu ta' sena mid-data tas-sentenza.

In fine jinghad li l-ammonti ta' flus percepiti mill-bejgh tax-xarabank ghandhom jinqassmu bejn il-partijiet ugwalment kif rakkomandat mill-perit legali.

Decide

Ghal dawn il-motivi tiddeciedi billi:

[1] tilqa' l-ewwel talba, u tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet, htija tat-tnejn;

[2] tichad it-tieni talba u tordna li l-kura u kustodja tat-tifla u l-access jigu regolati kif fuq stabbilit u ordnat fis-sezzjoni ntestata '**Kura u Kustodja**'

[3] tichad it-tielet talba u tordna li l-attrici thallas manteniment ghall-minuri G kif fuq stabbilit u ordnat fis-sezzjoni ntestata '**Manteniment**', filwaqt li tichad it-talba ghall-kumplament;

[4] tichad ir-raba' talba;

[5] tilqa' il-hames talba, u xxolji l-komunjoni ta' l-akkwisti, tillikwidaha u tassenjha fit-termini u kif fuq stabbilit u ordnat fis-sezzjoni ntestata '**Komunjoni ta' l-Akkwisti**';

[6] tastjeni milli tiehu konjizzjoni tas-sitt talba peress li l-konvenut diga vvaka mid-dar matrimonjali

L-ispejjez ghandhom jigu sopportati konguntivament, b' mod li zewg terzi [2/3] ikunu a kariku tal-konvenut, filwaqt li terz [1/3] jibqa' a kariku tal-attrici

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----